

**A Kúria
Jogegységi Panasz Tanácsának
határozata**

Az ügy száma: Jpe.II.60.050/2024/14. szám
A felperes: Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata
(a felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Sándor Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: Dr. Sándor Sz. Zsolt
a felperes képviselőjének címe)

Az alperes: az alperes neve
(az alperes címe)

Az alperes képviselője: Biczi és Turi Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd: Dr. Turi György
az alperes képviselőjének címe)

A per tárgya: bérleti díj megfizetése

A jogegységi panaszt benyújtó fél: az alperes

A jogegységi panasszal támadott határozat száma: Gfv.30.174/2024/2. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogegységi panasszal támadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a Kúria eljárt tanácsát a felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasítja.

A panasz elbírálásával összefüggésben felmerült költséget az állam viseli.

Indokolás

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek között 2013. május 29-én határozott idejű bérleti és üzemeltetési szerződés jött létre, de az alperes a felperes által kiállított díjbekérők alapján a bérleti díjat nem fizette meg. A felperes módosított keresetében 380.507.000 forint és áfa, valamint késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 380.507.000 forint és áfa bérleti díjat és annak kamatát. Az alperes fellebbezése folytán eljárt másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[3] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte elsődlegesen annak az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását.

[4] Az alperes a felülvizsgálati kérelemmel egyidejűleg – mivel a Pp. 408. § (2) bekezdése a felülvizsgálatot kizárja – a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett. A felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjának mindkét fordulatára és a 409. § (3) bekezdésére hivatkozással kérte.

[5] A Pp. 409. § (3) bekezdésére alapítottan arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet több jogkérdésben is eltér a Kúria közzétett határozataitól. Az első jogkérdést a jogalkotó feladatai átvételének tilalmában jelölte meg, álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogsértést követett el azzal, hogy a jogalkotó helyett maga határozta meg a bérleti díj összegét. Kérelme alátámasztásaként a Kúria több közzétett határozatát megjelölte az általa hivatkozott bekezdések és azok szövegének feltüntetésével. {Pfv.20.619/2020/6., Indokolás [17] és [18]; Pfv.20.914/2022/8., Indokolás [54]; Kfv.38.098/2015/4. megjelölt része és Pfv.20.627/2021/5., Indokolás [15]} Második jogkérdésként a „magánszakértői véleményre irányadó jogszabályok” megsértését jelölte meg. Állította, hogy a másodfokú bíróság az ítéletét aggályos szakértői véleményre alapította, ezáltal eltért a Kúria megjelölt közzétett határozataitól. {Pfv.20.154/2022/8., Indokolás [50]; Pfv.20.307/2021/2., Indokolás [19]; Gfv.30.208/2023/4., Indokolás [35] és [37]; Kfv.45.017/2024/8. megjelölt része és Pfv.20.585/2023/5., Indokolás [30]} A harmadik megjelölt jogkérdés a „szakértő alkalmazására irányadó további szabályok” megsértése volt. Előadta, hogy a jogerős ítélet megállapításával ellentétben nem nyilvánvaló, hogy a magánszakértő a bérleti díjat nettó összegben határozta-e meg. A bérleti díj áfa tartalma és az amortizáció viszonyát olyan szakkérdésnek nevezte meg, amely szakértő igénybevételét indokolja, és amelynek hiányában nem lehet jogszerűen és különösen érdemi indokolás nélkül valamelyik fél hátrányára eltérni a magánszakértő által megfogalmazottaktól. Állította, hogy a jogerős ítélet e körben eltér a Kúria Pfv.21.194/2023/15. számú határozata indokolásának [39] bekezdésében foglaltaktól.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[6] A Kúria a Gfv.30.174/2024/2. számú végzésével a felülvizsgálatot megtagadta. A végzés indokolása szerint a felülvizsgálat engedélyezése nem szolgálhat az egyedi ügyben történt esetleges jogszabálysértés kiküszöbölésére, a rendkívüli és kivételes jogorvoslatra csak a Pp. 409. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott feltételek valamelyikének fennállása esetén van lehetőség. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nem találta alaposnak sem a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja, sem a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján.

[7] A Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezési kérelem tekintetében kifejtette, hogy ilyen esetben az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Be kell mutatni azt a lényegi háttér tényállást, azaz az ügyazonosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele, és ki kell mutatni, hogy a támadott határozat konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó, mely jogértelmezést, hol nem tartotta be, hol tér el a támadott határozat jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől. Fel kell tárni az ügyek összehasonlító tényállását, az ügyben felmerült jogkérdést, az alkalmazandó jogot, egy konkrét jogszabály konkrét határozatban való értelmezését kell összevetni egy hasonló helyzetben történt más értelmezéssel (Jpe.I.60.011/2021/3., Jpe.I.60.014/2021/5., Jpe.II.60.002/2022/3.).

[8] A határozat indokolása szerint az alperes kérelme e követelményeknek nem felelt meg, mert csak arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet mindhárom megjelölt jogkérdés

vonatkozásában ellentétes az általa megjelölt kúriai határozatokkal. Nem mutatta be ugyanakkor a lényegi háttér tényállást és a szükséges ügyazonosságot, amely az összehasonlítás alapfeltétele. A Kúria így nem tudta megállapítani az ügyazonosságot és a jogkérdésben való eltérést sem tudta érdemben vizsgálni, ezért nem volt megállapítható a mérlegelést nem tűrő engedélyezési ok fennállása sem.

A jogegységi panasz

[9] A Kúria végzése (a továbbiakban: támadott határozat) ellen az alperes (a továbbiakban: panaszos) terjesztett elő a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (2) bekezdése alapján jogegységi panaszt, amelyben azt állította, hogy a Kúria a végzésével az általa megjelölt, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett határozatoktól jogkérdésben indokolatlanul tért el. Kérte ezért, hogy a Jogegységi Panasz Tanács a felülvizsgálatot megtagadó végzést helyezze hatályon kívül és a Kúriát mint felülvizsgálati bíróságot a felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasítsa. A jogegységi panasz indokolása szerint a Kúria a támadott határozatában indokolatlanul tért el jogkérdésben a Gfv.30.045/2023/2., a Gfv.30.125/2023/2. és a Pfv.20.400/2024/4. számon közzétett határozatoktól és számos más hasonló tartalmú kúriai határozattól.

[10] A panaszos arra hivatkozott, hogy a megjelölt referenciahatározatokban a Kúria álláspontja szerint a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezés iránti kérelem esetében a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja alapján a félnek nemcsak a Kúria közzétett határozatát kell megjelölnie, hanem annak azt a részét is, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A megjelölt konkrét határozatrész csak akkor alkalmas az engedélyezés körében érdemi vizsgálat lefolytatására, ha annak tartalma az előbbieken kifejtetteknek megfelelően jogkérdésként értelmezhető. Ezzel szemben a Kúria a támadott határozatában azt fejtette ki, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemnek a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontjában meghatározott tartalmi követelményein felül, egyben a jogegységi panasszal szemben támasztott, a Bszi.-ben meghatározott azon tartalmi követelményeknek is meg kell felelniük, amelyeket a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának gyakorlata alakított ki.

[11] Panaszolta, hogy nem állapítható meg a támadott határozatból, hogy a Kúria eljárás tanácsa által a kérelemmel szemben megfogalmazott követelmények milyen jogszabályi rendelkezésen, vagy milyen, a Kúria által a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem vonatkozásában kialakított gyakorlaton alapulnak. Álláspontja szerint a támadott határozat szerinti jogértelmezésnek nincs észszerű indoka, mert – tekintettel az eltérő jogszabályi rendelkezésekre és a két jogorvoslat eltérő céljára is – nem indokolt, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemmel szemben ugyanazok a követelmények érvényesüljenek, mint a jogegységi panasszal szemben. Előadta, hogy a határozat indokolása is ellentmondásos, mert a hivatkozott Pp. 411. § (1) bekezdése a Kúria lehetséges döntéseit arra az esetre határozza meg, ha a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálásra alkalmas, míg a határozat az ezt megelőző részében azt tartalmazza, hogy az engedélyezés iránti kérelem érdemi elbírálásra alkalmatlan volt.

[12] Mindezek alapján a panaszos szerint a Kúria támadott határozata a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem körében úgy tért el a Kúria BHGY-ban közzétett Gfv.30.045/2023/2. számú határozatának [12] bekezdésében, a Gfv.30.125/2023/2. számú határozatának [13] bekezdésében és a Pfv.20.400/2024/4. számú határozatának [15] bekezdésében foglalt jogértelmezéstől, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került – és a jogkérdés természetéből adódóan nem is kerülhetett – sor. A referenciahatározatokban megjelenő tartalmi követelményeknek a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme megfelelt, az általa felvetett jogkérdéseket

megfogalmazta, ezt a Kúria eljárás tanácsa is megállapította. Hangsúlyozta, hogy nemcsak a közzétett határozatokat, hanem a közzétett határozatoknak azokat a részeit is megjelölte, amelyekről – álláspontja szerint – a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltért.

Az ellenérdekű fél nyilatkozata

[13] Az ellenérdekű fél nyilatkozatában elsődlegesen – figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint a támadott határozat nem tért el a Kúria közzétett határozataitól – a panasz elutasítását, másodlagosan – mivel a panasz tartalma nem felel meg a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésének és 41/C. § (3) bekezdésének, és ezért a panasz visszautasításának lett volna helye – az eljárás hivatalbóli megszüntetését, harmadlagosan – miután a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerint ez ügyben nincs helye jogegységi panasz eljárásnak – a Bszi. 41/C. § (10) bekezdés a) pontja alapján szintén az eljárás hivatalbóli megszüntetését kérte.

[14] Indokai szerint a Pp. 409. § (3) bekezdése és a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján indult rendkívüli perorvoslati eljárások célja azonos: a jogegység és az egységes jogalkalmazás biztosítása. A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés kimunkálásának részleteit már a bírói gyakorlat alakította ki, így e tekintetben irányadóak a támadott határozat által hivatkozott, jogegységi panasz ügyekben meghozott döntések is. A Bszi. 41/D. § (1) és (5) bekezdése, illetve a Bszi. 42. § (1) és (3)-(4) bekezdései alapján nem kétséges, hogy a jogegységi panasz ügyekben meghozott határozatokat a bíróságoknak és így a Kúriának is alkalmaznia kell, és nem csak a jogegységi panasz ügyekben. Az, hogy a „jogkérdésben való eltérésre” milyen módon lehet hivatkozni, független attól, hogy a Pp.-ben vagy a Bszi.-ben szabályozott eljárásban hivatkoznak arra. Utalt e körben a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: 1/2021. PK vélemény) 9. pontjában foglaltakra, és így arra, hogy a vitatott kérdésben a Kúria gyakorlata egységes és eltér a hivatkozott referenciahatározatokban foglaltaktól.

[15] Előadta továbbá, hogy a panaszos nem mutatta be, hogy a támadott határozat meghozatala során a Kúria konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó mely jogértelmezést hol nem tartotta be, nem tárta fel az ügyek összehasonlítható tényállását, nem mutatta be a lényegi háttértényállást és a szükséges ügyazonosságot, amely az összehasonlítás alapfeltétele. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet visszautasító határozat nem vethető össze a felülvizsgálatot megtagadó határozattal, így mindezek alapján a jogegységi panasz visszautasításának lett volna helye, ezért az eljárás hivatalbóli megszüntetését kérte. Kérte ezt azért is, mert a kérelem nem felel meg a Bszi. 41/B. § (2) bekezdésében foglaltaknak, mert a panaszos által vélt eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor.

[16] Kifejtette, hogy eltérő jogértelmezés mellett kiüresedne a Kúria eddigi gyakorlata, mert a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján lehetséges lenne felülvizsgálatot kezdeményezni oly módon, hogy „a fél behivatkozik néhány kúriai határozatot és megjelöl azokból pár pontot”, amelyekről álláspontja szerint a támadott határozat eltér. Érvelése szerint ez ellentétes lenne azzal a jogalkotói akarattal, amely szerint ez a Pp. szerinti rendkívüli jogorvoslati eljárás, a felülvizsgálat kivételes engedélyezése is a jogegység biztosítását szolgálja, mert így az a fél egyedi jogsérelmének, az általa tévesnek vélt ítéleti döntésnek az orvoslását eredményezné.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

[17] A jogegységi panasz megalapozott.

[18] A panaszos által előterjesztett jogegységi panasz megfelelt a Bszi. 41/C. § (3) bekezdésében leírt és annak alapján a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa által kifejtett tartalmi követelményeknek. A panaszos a hivatkozott és a támadott határozatokból idézett részek

összevetése alapján konkrétan megfogalmazta a jogkérdést, pontosan megjelölte az álláspontja szerint eltérően értelmezett jogszabályi rendelkezést, kimutatta az ügyszabályságot, ezért a Jogegységi Panasz Tanács a panaszt befogadta. (Jpe.I.60.011/2021/3., Jpe.I.60.014/2021/5., Jpe.II.60.002/2022/3.)

[19] A Bszi. 41/B. § (2) bekezdése szerint a Kúria határozata ellen akkor van helye jogegységi panasznak, ha a Kúria ítélező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tért el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor. E jogszabályi rendelkezés alá esik az az eset is, amikor az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróság határozatában azért nem került sor, mert arra nem is volt mód, azaz, mint a perbeli, amikor a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet bírálta el. Ellenkező értelmezés mellett a felülvizsgálat engedélyezése iránti ügyekben meghozott határozatok esetében kizárt lenne jogegységi panasz benyújtása, ami nem áll összhangban a Bszi. 41/B. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal. A panaszos által a jogegységi panaszban megjelölt határozatok megfelelnek a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek is, a határozatokat a Kúria 2012. január 1. napja után hozta és közzétette azokat a BHGY-ban. Az érdemi vizsgálat során tehát a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa mindhárom megjelölt referenciahatározat esetében vizsgálta az attól való eltérést.

[20] A jogegység követelményét Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 25. cikk (3) bekezdése tartalmazza: ennek értelmében a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét. A Kúria akkor teljesíti ezt a feladatát, ha a közzétett döntéseiben elfogadott jogértelmezést, elvi megállapítást, a *ratio decidendi*-t az azonos ügyekben követi. {Jpe.I.60.005/2021/5., Indokolás [29]; Jpe.II.60.072/2023/13., Indokolás [49]}

[21] A jogegység fogalmát az egyes eljárási törvények nem definiálják, arra a Bszi. jogegységi, jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből vonható le egyes esetekre – negatív oldalról – következtetés annyiban, hogy a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza. A jogegység követelménye tehát nem lehet absztrakt, mivel a bíróságok az alkalmazott jogszabályokat egyrészt konkrét tényállás vonatkozásában értelmezhetik, másrészt ezt csak az adott ügyben előterjesztett kérelmek keretei között tehetik meg. Ebből következően nem teljes tényállás-azonosság, hanem az érintett határozatoknak az általuk elbírált tény- és jogkérdésekre vonatkozó lényegi összevethetősége az, ami megkövetelhető, mert a jogegység követelményén belül az az elvárás, hogy az ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben a jogértelmezés is azonos legyen. {Jpe.I.60.005/2021/5., Indokolás [30]; Jpe.II.60.030/2022/8., Indokolás [43]; Jpe.II.60.072/2023/13., Indokolás [50]}

[22] A Kúria a támadott és a referenciahatározatokban egyaránt a felülvizsgálat kivételes engedélyezése iránt a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján előterjesztett kérelmet bírálta el, és a Kúria ezekben a végzésekben az engedélyezés iránti kérelemnek a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontjában meghatározott tartalmi követelményeire vonatkozó jogszabályi rendelkezést értelmezte. Általában valóban eltérő követelményeket kell vizsgálni egy felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet visszautasító és egy felülvizsgálatot megtagadó határozat esetében, de egy adott jogszabályhely értelmezése tekintetében ez nem jelenthet eltérést. A támadott és a referenciaként hivatkozott határozatok jelen esetben egyaránt a felülvizsgálat megtagadásáról rendelkeztek, de a támadott határozat azért volt megtagadó, mert a panaszos nemcsak a Pp. 409. § (3) bekezdése, hanem a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján is kérte a felülvizsgálat kivételes engedélyezését. A Kúria eljáró tanácsa ennek megfelelően a megengedhetőséget a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjára alapított kérelem tekintetében érdemben vizsgálta, és elbírált (megtagadta), míg a 409. § (3) bekezdésén alapuló kérelem esetében a döntését kizárólag arra alapította, hogy az engedélyezés iránti

kérelem nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek, így az eltérés érdemben nem volt vizsgálható. A referenciahatározatok szintén abban a kérdésben foglaltak állást, hogy a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpont alapján milyen tartalmi követelmények támaszthatóak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemmel szemben akkor, ha a fél az engedélyezést a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján kéri. Mivel egyéb értékelhető körülmény nem merült fel, a jogegységi panasszal támadott és a megjelölt referenciahatározatok összevethetőek voltak.

[23] A Kúria a támadott és a referenciahatározatokban azt egybehangzóan mondta ki, hogy a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján akkor kell engedélyezni, ha a jogerős ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, vagyis a Kúria által 2012. január 1-je után meghozott és a BHGY-ban közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A referenciahatározatok alapján a félnek ezen engedélyezési okra való történő hivatkozás esetén – ahhoz, hogy az engedélyezés iránti kérelme érdemben elbírálható legyen – a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja szerint nemcsak a Kúria közzétett határozatát kell megjelölnie, hanem annak azt a részét is, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A megjelölt konkrét határozatrész csak akkor alkalmas az engedélyezés körében érdemi vizsgálat lefolytatására, ha annak tartalma az előbbieken kifejtetteknek megfelelően jogkérdésként értelmezhető. A referenciahatározatok tehát lényegében a Pp. hivatkozott rendelkezését tartalmazták az indokolásukban. {Gfv.30.045/2023/2., Indokolás [12]; Gfv.30.125/2023/2., Indokolás [13]; Pfv.20.400/2024/4., Indokolás [15]}

[24] A támadott határozatban azonban a Kúria a referenciahatározatoktól részben eltérően azt fejtette ki, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezés iránti kérelemben az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Be kell mutatni tehát azt a lényegi háttértényállást, azaz a szükséges ügyazonosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele. Ki kell munkálni, hogy a támadott határozat konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó mely jogértelmezést hol nem tartotta be, hol tért el a támadott határozat jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől. Fel kell tárni az ügyek összehasonlítható tényállását, az ügyben felmerült jogkérdést, az alkalmazandó jogot; egy konkrét jogszabály, konkrét határozatban való értelmezését kell összevetni egy hasonló helyzetben történt más értelmezéssel.

[25] Mindezek alapján megállapítható, hogy a Kúria a támadott határozatában magasabb szintű követelményt és további tartalmi elemeket fogalmazott meg a Pp. 410. § (2) bekezdése és a (2) bekezdés c) pont cd) alpont alapján a kérelmet benyújtó féllel szemben, mint a referenciahatározatokban. Míg a referenciahatározatok alapján a fentiek szerint a fél eleget tesz a jogszabályi előírásoknak és az engedélyezés iránti kérelme érdemben elbírálható, ha megjelöli azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől álláspontja szerint a támadott határozat jogkérdésben eltér és ez a határozatrész jogkérdésként értelmezhető, addig a támadott határozat szerint ehhez ezen felül be kell mutatnia a háttértényállást, a szükséges ügyazonosságot is. A támadott és a referenciahatározatok közötti jogkérdésben való eltérés tehát kimutatható.

[26] A felülvizsgálati és a jogegységi panasz eljárás valóban azonos célt, a jogalkalmazás egységét hivatott szolgálni, de nem azonos a két eljárás tárgya (jogerős ítélet/Kúria határozata), ennek megfelelően más a két jogintézmény joggyakorlatban kifejtett szerepe is (kizárt felülvizsgálati eljárás megengedhetősége/Kúria határozatának jogegységi szempontú vizsgálata), amelynek folytán azok szabályozása is eltérő az alábbiak szerint.

[27] A polgári eljárásokban benyújtható felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem szabályait a Pp., a polgári, közigazgatási vagy büntető ügyekben is előterjeszthető jogegységi panasz eljárás szabályait a Bszi. tartalmazza.

[28] A Pp.-ben szabályozott felülvizsgálat a rendes jogorvoslaton felüli, a jogalkotó által biztosított kivételes jogorvoslati lehetőség, amelynek biztosításával az e jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező Kúria számára olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettség is keletkezik, hogy ezen rendkívüli jogorvoslati lehetőség az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön {3002/2025. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [35]}. Ennek megfelelően kell tehát értelmezni mind a felülvizsgálati eljárás, mind az ahhoz szorosan kapcsolódó és annak szerves részét képező felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárás szabályait.

[29] A Kúria a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján a tartalmilag hiánytalan felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem alaposságáról dönt, így a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított kérelem esetén arról, hogy a jogerős ítéletben kifejtett jogértelmezés a felülvizsgálati és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben egyaránt megsértettként megjelölt – és a közzétett kúriai kötelező erejű határozatokban is értelmezett – jogszabályi rendelkezések tekintetében eltér-e a fél által megjelölt kúriai határozat hivatkozott részében kifejtett jogértelmezéstől. A Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezési kérelem esetén erre tekintettel a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja alapján a félnek az engedélyezés iránti kérelmében – a jogszabály által meghatározott egyéb tartalmi követelmények mellett – meg kell jelölnie a Kúria hivatkozni kívánt közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől álláspontja szerint a támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltért.

[30] A fentiek szerinti jogszabályi követelményeknek megfelelő felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben tehát nem kell a támadott határozatban kifejtett részletességgel levezetni és indokolni, hogy miért végezhető el ez a jogegységi szempontú összevetés, hiszen a Pp. 409. § (3) bekezdése, 410. § (2) bekezdés b) pontja és c) pontjának cd) alpontja, továbbá a 411. § (1) bekezdése együttes értelmezése alapján ez magának az engedélyezési eljárásnak a tárgya. Ezen jogszabályi rendelkezések alapján szükségképpen maga a Kúria kell, hogy elvégezze az engedélyezés iránti eljárásban a jogerős ítélet és a felhívott kúriai határozatok jogegységi szempontú összevetését, amelynek során vizsgálnia kell a jogerős ítélet szerinti tényállás és a hivatkozott kúriai határozat szerinti tényállás hasonlóságát (mivel a bíróságok az alkalmazott jogszabályokat a konkrét tényállás vonatkozásában értelmezik), az alkalmazott és értelmezett jogszabályi rendelkezések, továbbá az ügy által felvetett jogkérdés azonosságát is, azaz az összevethetőséget, hiszen e nélkül a kérelem alaposságáról nem tud állást foglalni. Amennyiben az ekként lefolytatott jogegységi szempontú összevetés alapján a Kúria eljáró tanácsa arra a következtetésre jut, hogy az engedélyezés iránti kérelemben előadottak alapján a jogerős ítélet és a Kúria közzétett határozata közötti eltérésre hivatkozás megalapozott, a fél által állított jogszabálysértésre tekintettel a felülvizsgálatot engedélyezi. Amennyiben a megjelölt kúriai határozat és a jogerős ítélet szerinti jogértelmezés közötti összevetés a fentebb hivatkozott tényezők lényegi különbözősége miatt nem végezhető el, vagy a jogértelmezés azonossága miatt az eltérés nem állapítható meg, akkor az engedélyezési kérelem érdemi alaptalansága folytán a felülvizsgálatot megtagadja.

[31] A Kúria jogegységi panasz eljárása mindezekkel szemben egy olyan *sui generis* bírósági eljárás, amely nem tartozik a rendes jogorvoslati eljárások közé, de a Pp. vagy más eljárási szabályok által biztosított rendkívüli perorvoslati eljárások közé sem, mert a jogegységi panasz eljárást a rendkívüli jogorvoslati utat biztosító felülvizsgálati eljárásokban hozott döntésekkel szemben lehet igénybe venni. {3517/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3171/2025. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [31]; Jpe.I.60.011/2021/3., Indokolás [20]; Jpe.I.60.014/2021/5., Indokolás [15]}

[32] A jogegységi panasz tárgya ennek megfelelően az, hogy a Kúria a felülvizsgálati vagy felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárás során meghozott határozatában eltért-e valamely

BHGY-ban közzétett, így kötelező erejű korábbi határozatától, vagy ezen eljárásai során orvosolta-e a felülvizsgálattal támadott jogerős ítéletnek a felülvizsgálati kérelemben és a felülvizsgálat engedélyezési iránti kérelemben egyaránt megjelölt referenciahatározatoktól való eltérését (Jpe.II.60.040/2024/4.). A lényegi eltérésekből eredően nem feltétel és nem is követelmény, hogy a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem és Bszi.-ben szabályozott jogegységi panasz azonos tartalmi követelményeknek feleljen meg, azaz a Bszi. 41/C. § (3) bekezdése értelmezése körében kialakult joggyakorlat a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja vonatkozásában nem irányadó.

[33] A Kúria a Pp. hivatkozott rendelkezését értelmezheti, de nem teheti további feltételek megfogalmazásával nehezebbé a fél számára a kérelem benyújtását, nem fogalmazhat meg vele szemben további követelményeket, nem követelhet meg olyan tartalmi elemeket, amelyek a jogszabály szerint nem szükségesek. Az ugyanis a Pp. 409. § (3) bekezdésében, valamint a 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontjában megfogalmazott kritériumoknak a *contra legem* jogértelmezését jelentené. {3002/2025. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [42], [45], [46]} Nem lehet tehát alapja a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi vizsgálata elmaradásának az, ha a kérelmet benyújtó fél a Pp. rendelkezésein túlmutató, további tartalmi elemeket nem tüntetett fel, nem adott elő beadványában. Nem lehet megkövetelni ugyanazokat a tartalmi követelményeket a Pp. hatályos rendelkezései alapján benyújtott felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemmel szemben, mint amelyeket a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Bszi. jogegységi panaszra vonatkozó rendelkezései alapján a jogegységi panasszal szemben támaszt. A jogegységi panasz ügyekben meghozott határozatok irányadóak a felülvizsgálati és így a felülvizsgálat engedélyezése iránti ügyekben is, de értelemszerűen azon jogszabályi rendelkezések értelmezése tekintetében, amelyet értelmeztek.

[34] A Jogegységi Panasz Tanács a Jpe.I.60.029/2021/9. számú határozatában a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) vonatkozásában elemezte a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát megelőző előkészítő jellegű (ott: befogadási) eljárás tartalmát, és olyan következtetésekre jutott {Indokolás [19]-[21]}, amelyekből a Pp. felülvizsgálati szabályait tekintve okszerűen következnek az előzőekben kifejtettek. Közös a jogegységi panasz eljárásban és a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján lefolytatandó felülvizsgálati eljárásban, hogy a Kúria mindkettőben a jogkérdésben való eltérést vizsgálja. Különbözik viszont a két eljárás egyebek mellett abban, hogy ha a felülvizsgálat engedélyezéshez kötött, a felülvizsgálati kérelemmel élő félnek az engedélyezésre a Pp. 412. §-a értelmében a felülvizsgálati kérelemtől elkülönített (csatolt) kérelmet kell előterjesztenie, amiről a Kúria külön végzéssel határoz. Az ügyazonosságról mint a jogkérdésben való eltérés megállapíthatóságának előfeltételéről a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem alapján dönt. Az ügyazonosság megállapíthatósága esetén az eltérés kérdéséről az engedélyezett felülvizsgálati eljárást lefolytatva, a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján az ítéletében határoz. A jogegységi panasz eljárásban viszont nincs az engedélyezési (a Kp. alkalmazásában: befogadási) eljárásnak megfelelő tartalmú, az ügyazonosságra kiterjedő vizsgálat. Emiatt az egyéb eljárásjogi feltételek mellett az ügyazonosságot (összevethetőséget) már a panaszban olyan részletességgel be kell mutatni, hogy az érdemi vizsgálat során annak alapján dönteni lehessen az érintett jogkérdésben való eltérésről. Ebből következően a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem előterjesztőjétől nem követelhető meg a kérelme olyan részletezettségű kimunkálása, mint a jogegységi panasz esetében.

[35] Ez a Kúria által is elfogadott jogértelmezés nem egyszerűsíti le és nem üresíti ki a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárást, mert a kérelem előterjesztőjének a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontjában megfogalmazott tartalmi követelményeken felül

értelemszerűen a Pp. más rendelkezéseiben meghatározott további tartalmi követelményeknek is megfelelő kérelmet kell előterjesztenie. A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés megjelölésének szükségessége magán a Pp. 409. § (3) bekezdésén alapul, míg a megsértett jogszabályhely megjelölése a Pp. 410. § (2) bekezdés b) pont szerinti kötelező tartalmi elem. A félnek ennek megfelelően az általa mind a felülvizsgálati kérelemben, mind az engedélyezés iránti kérelemben megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezés vonatkozásában felmerült és megfogalmazott jogkérdésben a jogerős ítéletben és a Kúria közzétett határozatában kifejtett álláspont (jogértelmezés) közötti eltérést is kell megjelölnie a Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpont szerint, mégpedig az ott meghatározott módon. Meg kell jelölnie így különösen az ügy érdemére kiható jogszabálysértést a jogszabály pontos megjelölésével, a felvetett jogkérdést, be kell mutatnia, hogy a támadott határozatot hozó bíróság konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó mely jogértelmezés tekintetében tért el jogkérdésben a Kúria – általa megjelölt – közzétett határozatától, azaz pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontot kell ütköztetnie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal ahhoz, hogy annak alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme érdemben vizsgálható legyen. Amennyiben a kérelem ezeknek a feltételeknek nem felel meg, azt a Kúriának nem kell érdemben vizsgálnia, de további, a Pp. rendelkezései alapján nem megkövetelhető tartalmi elemek, így a háttértényállás és az ügyazonosság bemutatásának hiánya, nem lehet akadály a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálásának.

[36] A támadott határozat indokolásában is megjelenő hivatkozásra figyelemmel a Kúria kiemeli azt is, hogy a kollégiumi vélemény, így az 1/2021. PK vélemény nem lehet hivatkozási alap egy bírósági határozatban a jogkérdés elbírálása során. A bíróságok, így a Kúria kollégiumai az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében véleményt nyilváníthatnak vitás jogalkalmazási kérdésekben, de ez a vélemény, sem a Kúria sem más bíróságok részére nem kötelező jellegű jogértelmezési eszköz, normatív ereje nincs. A kollégiumi vélemény a jogalkalmazás során, mint „értelmezési segédlet” vehető figyelembe, aminek kötelező erejű normaként való hivatkozása, alkalmazása veszélyeztetheti a jogbiztonságot, a bírói döntések transzparenciáját és kiszámíthatóságát. {3417/2024. (XI. 28.) AB határozat, Indokolás [45]; 3002/2025. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [45]} A kollégiumi vélemény szerinti jogértelmezés tehát akkor lehet irányadó, ha azt a Kúria valamely eljáró tanácsa saját jogértelmezésként elfogadta, és egyedi ügyében eljárva a BHGY-ban közzétett határozatában leírta. A jogértelmezés azonban értelemszerűen ez esetben sem kollégiumi véleményként, hanem mint a Kúria BHGY-ban már közzétett határozatában megjelent jogértelmezés hivatkozható.

[37] A támadott határozat tehát jogkérdésben eltért a panaszos által hivatkozott referenciahatározatoktól, az eltérés nem volt indokolt, ezért a Kúria a Bszi. 41/D. § (2) bekezdése alapján a panasszal támadott határozatot hatályon kívül helyezte, és a Kúria eljárt tanácsát a felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasította.

Elvi tartalom

[38] I. Megalapozott a jogegységi panasz abban az esetben, ha a Kúria ítélező tanácsa a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet azért nem bírálta el érdemben, mert a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemmel szemben a Pp. vonatkozó rendelkezésein túlmutató, további követelményeket, tartalmi elemeket határozott meg.

[39] II. A felülvizsgálati eljárásban az összevethetőségről a Kúria a befogadási/engedélyezési szakaszban dönt, azt ebben a szakaszban vizsgálja, ezért a

felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem előterjesztőjétől nem követelhető meg az a részletesség, amely a jogegységi panasz esetében elvárt.

Záró rész

[40] A Bszi. 41/D. § (4) bekezdése alapján a panasz elbírálásával összefüggésben felmerült költséget, így a megfizetett illetéket az állam viseli, ezért a panaszos az általa átutalással megfizetett 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint illeték visszatérítését az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdés i) pontja és 81. § (2) bekezdése alapján a székhelye szerint illetékes állami adóhatóságtól kérheti.

[41] A panaszos a jogegységi panasz eljárásra költséget nem igényelt, ezért a Kúriának erről rendelkeznie nem kellett.

[42] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2026. február 2.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró